

Caryl Churchill i Glòria Balañà, a *El setè cel*

Joan-Anton Benach

Celebrar el retrobament de Caryl Churchill (Londres, 1938) és una venturosa obligació. I si coincideix amb la descoberta de la majoria d'edat de la companyia Teatre de l'Enjòlit, l'obligació es converteix en un esdeveniment cultural rellevant. Quan el juny de 2003 la Sala Beckett estrenà *Lluny*, llegíem en els papers del teatre: "Athora fonamental del teatre britànic actual, Churchill hauria de ser més present en el repertori teatral del país". Al llarg de gairebé onze anys, ningú, però, no ha fet cas de la recomanació, i ha tornat a ser la sala de Gràcia la que ha hagut de programar una altra vegada la dramaturga amb una obra, *El setè cel*, molt més ambiciosa i complexa que aquella primera que dirigí Jordi Prat i Coll.

En dues hores i quinze minuts, dues parts ben diferenciades i una quinzena de personatges, *El setè cel* és una obra d'un gruix dramàtic important, a l'abast, només, d'un col·lectiu amb força hores de vol i capacitat d'enfrontar-se a trencacolls de molta mena. Teatre de l'Enjòlit, una jove companyia entusiasta, que creu que reuneix aquestes condicions, s'ha posat a les ordres de la directora Glòria Balañà i Altimira i penso que l'ha encertada del tot. El muntatge d'*El setè cel* respira una energia interpretativa i una autenticitat

en els caràcters individuals que es mouen per l'escena, al mateix nivell que companyies professionals amb una trajectòria molt més dilatada que la viscuda per la colla de l'Enjòlit.

La primera part de la història que ens conta Caryl Churchill passa a finals del segle XIX en un indret de l'Àfrica subsahariana, on un grup d'anglesos aplegats al voltant de Clive, cap de la missió, són els representants de l'Imperi britànic a la regió, inquiets pels senyals inequívocs d'hostilitat que reben de la població indígena. La segona part transcorre a la ciutat de Londres un segle després, un temps, suggereix l'autora, que ha superat tots els tabús i limitacions que regien fins aleshores les relacions sexuals. Vet aquí una qüestió central d'*El setè cel*, comèdia, diu Glòria Balañà, "que gira al voltant

emparades les dues coses per la mentida sistemàtica. La hipocresia era la gran aliada de l'ordre establert. Al segle XXI, que Churchill imagina sexualment alliberat, els amants infidels, els heterosexuales, els gais i les lesbianes no tindrien cap obstacle per practicar l'*ars amandi* amb una febre combinatòria delirant. Sota la penombra protectora del crepuscle, l'espectacle de la Beckett proposa un entortolligament orgiàstic pentasexual que s'ha de veure, crec jo, com l'esclat sarcàstic d'un hedonisme exacerbant, incapaç, però, de resoldre les dificultats que s'oposen a la felicitat dels homes.

El setè cel, com he dit, és una obra complexa que navega molt per damunt de la seva (a estones) aparent frivolitat. Haurà estat –fins el 13 d'abril– una empresa major, amb relació als espec-

tales anteriors de Teatre de l'Enjòlit: *Primavera perpètua* (2008), *Corruptia* (2010), *Ens hem negat a pagar si no ens pagaven* (2013), un text de Dario Fo... El director de la Sala Beckett ha dit que *El setè cel* "és un muntatge més propi del Teatre Nacional de Catalunya". Vistos els excel·lents resultats aconseguits per la jove companyia, s'entén que Glòria Balañà dicti a l'Institut del Teatre les disciplines de "direcció escènica" i "direcció d'actors".

FEDE NIETO

El setè cel.

de la idea de la sexualitat com a aspecte essencial que defineix la identitat de l'ésser humà". Al segle XIX, immersos els personatges en l'estricta moral victoriana, l'adulteri s'havia de perpetrar en la clandestinitat més absoluta i les manifestacions de l'homosexualitat havien de ser rigorosament furtives,

Ja era hora que es fes aquesta distinció! Al teatre català contemporani, pròdig en creadors escènics, li han faltat bons(es) directors(es) d'intèrprets. I gràcies a *El setè cel* sabem que Balañà és una de les professionals més solvents que contribueix i contribuirà a corregir aquest dèficit.